

Pol Ina Giruma Viruwina

Korint

Damsi Kurisi

(2 Corinthians)

Vonaviakova

Pol na Keresiyana Korint kamonaŋ yavata ivivi~makiiberowana ma nani kamonaŋ igiruma kurisi. Vitumaghana wawayisi viya Korint kamonaŋ Pol ivi~avaberowei ma weni girumina kamonaŋ Pol ivi~debei da ina kayowana ghamana da vikawapata wawayisi nuwanuwasi ita~tinavirai da nuwanubiŋyai ita~makai. Muriyai ivona da ivi~nuwabiibii kirakai da nakanani itupuwa.

Weni girumina karenai Pol ikikava Korint damsŋ yavata ivivi~makiiyana na ivi~sisiyei. Ma ivi~debei da avi kubiine iyavo kava ivi~avaberowei ma ivi~kawapatei na sisiya bagibagisiyai ivonapotesi. Ma bade ivi~debei da ivi~nuwabiibii kirakai da vikawapata damsŋ ina sisiya bagibagisi ivi~yanei ma i berabero ivoterei da Pol yavata ivi~nuwasagome. Muriyai ivi~nowi kurisi da verena ghamana ita~terei ma ita~vonatawei Keresiyana vivikamyuyuwisi Judiya dobunai kurisi. Ma Pol ina giruma damonaŋ na wawaya viviberosi ivi~sisiyesi. Ti na ivonavona da ti na aposol ma Pol na kegha na i sisiya iravi ma ivonapotesi da tuna na aposol vaghata.

Pol ina nota weni nakanani irereghi.

Sapta 1:1-11 Giruma ivotawei.

Sapta 1:12 da ku 7:16 Pol ma vitumaghana damsŋ Korint kamonaŋ.

Sapta 8:1 da ku 9:15 Verena Keresiyana Judiya kamonaŋ kubiisi.

Sapta 10:1 da ku 13:10 Pol ivona da rewapana gwabinaŋ da tuna na aposol vaghata.

Sapta 13:11-13 Vikiikiwa ma giruma igudui.

1 ¹Taku Pol ma God ina kayowanai ivineku da taku Yesu Keriso^a ina aposol. Ma varesita Timoti yavata akii viruwa kagirugiruma, God ina wawaya kudubimi Korint kwanatuna ma Akeya dobuna kamonai kurimi.^b

²Ainowi God ita Mamai ma ita Bada Yesu Keriso kurisi da agabiibai ma nuwanuba ina~veremi.

Pol ivi~kiikiwa God kurina.

³God tikiikiwei, tuna ita Bada Yesu Keriso ina God ma ina Mamai. Tuna bade na ita Mamai, mara nonowa ikamyuyuweta. Ma tuna na ita God, ita nuwapoya kamonai vivita everevereta. ⁴Akii nuwavisi ma inivisi peyarina kamonai ivitekai. God gwabinai vivita kaviiviiya kubiine, nakanani wawaya kaivitesi i nuwapoya bogii ma bogiivai kamonai. ⁵Ikikava Keriso ivi~kamaghi kirakiiyei na nakanani ina vikamaghi idamana kurikai da tokai yavata damina kaviiviiya. Ma bade Keriso tepanai da God ina nuwanuba ghamana idamana kurikai. ⁶Kokitakitikai da ikikava akii nuwapoya kamonai nuwanuba gwabikiivai na tuna ina~kiiepepimi da kanuma ina ku nevaneva na tami bade nakanani kona~makii bubuna. Akii vivita God gwabinai ina~rakata na ini~vitemi da tami bade ere nuwanubami ami nota ini~rewapana ami vikamaghi kamonai. Ikikava kaikamaghiyei na nakanani damina koviiviiya. ⁷Ma akii nota gwabimiyai ke ita~peku, iyamna kakovi da ke vikamaghi kava ma bade God ina vivita yavata damina koviiviiya.

⁸Varevaresikai, akii kayowana da ikikava nuwapoya kapanani Eisiya dobuna kamonai na kani~akovimi. Vitana irakata ma ibero kirakai da akii rewapana ighekuyowei. Ma akii yawasa kamonai akii nota ipeku, kanotai da kata~rabobo.^c ⁹Vonavaghata, nuwanuwakii kamonai damina kaviiya da nakanani ma wawaya iti~tupavirekai ma ita~vonakiiyaragha da kakii kovogha na rabobo. Ma weni nakanani itupuwa na ivi~beyebekekai da ke takii mani akii rewapana kati~tumaghane, ma God kati~tumaghane. Tuna wawaya raborabobosi iyawasisi. ¹⁰Akii nuwapoya ibero kirakai da gisina kava kata~rabobo ma kegha da God kakii papara ivowai da kayawasa. Ma bade mara nonowa kakii papara ina~vowavowai. Akii nota ghamana da mara nonowa ini~tarapaparaneikai, ¹¹ma tami kovi~vitekai iyamna kubiikakai koniponipowana. Ma bade wawaya peyarisi eniponipowana kubiikakai da God iyanei da ibiibiinikai. Ma wawaya God ina agabiibai ma ina vivita kurikai ina~kitai na gamosi ina~rakata da ini~kiikiwei.

^a **1:1** *Keriso*: Grik damsi gamosi evonavona bo 'Keriso' ma Hibru damsi gamosi evonavona bo 'Mesaya.' Ivi~ruwa iyamna 'God ina Vivinevine Wawayina.' ^b **1:1** Apos 18:1

^c **1:8** 1Kor 15:32

Pol ina baba ketana ivirai.

¹²Takii mani kati~gheghena meyekai, iyamna nuwanuwakai kamona i kakovi da dobuwai kamakamakai na akii yawasa na vovokaravina. Ma bade nani kamona i aviyavisina kurimi kabera i na God ivi~vitekai da bera maninina ma nota yagharina kava. God ina agabiibiyai da kabera bubuni, ma ke wawaya i nuwagiura kata~kivini. ¹³⁻¹⁴Aviyavisina kovokovoghimi da koni~yava ma konakova bubuni, tuna kava kagirugiruma kurimi. Namada gisina kava koakovikai ma aitumaghana da karakava konakova bubunikai. Kotakova bubunikai na Bada Yesu ina nekiibau maranai, ikikava kani~gheghenimi na bade nakanani koni~gheghenikai.

¹⁵Aitumaghana kirakiyemi da koni~kiikiweku, tuna kubiine anotai da mara ruwa ata~numataya kurimi. Nakanani ata~berai da mara ruwa koti~nuwabiibai. ¹⁶Nuwanuwaku avi~tetei da ata~baba ku Masedoniya dobuna na keta borinai ata~numataya kurimi ma bade Masedoniya dobunai ata~vovira na ata~rugenara meyemi, ma kota~vonataweku da ata~nae ku Judiya dobuna.^d ¹⁷Aku nota arereghi na taku ke ere notaragharaghaku, iyamna ke weni dobuna ina yawasa ata~kivini da taku mani aku kayowana ata~berai bo ata~miiriruwaruwa da marasago ata~vona bo, “Vaghina, vaghina” ma bade “Kegha, kegha.” ¹⁸Ikikava God na vonavaghata kava isisiyei, nakanani akii sisiya kurimi na vonavaghata, nani kamona i ke sago notaragharagha bo vikegha notana akii vivaghina kamona i. ¹⁹Taku, Sailas ma Timoti na kamomiyai Yesu Keriso varana kadime i kurimi. Keriso na God Natuna ma ivi~debei da God mara nonowa vonavaghata isisiyei. Ke notaragharagha gwabinai da mara sago ini~vaghina ma mara sago ini~kegha.^e ²⁰Ma ina vonakiiyapa bagibagisi iterei na kudubisi Keriso tepanai ibera yavui. Tuna kubiine Yesu Keriso avanai tavonavona bo, ‘Amen’ maranai God tavovokavakavari. ²¹Ma God iberita, tami ma tokai, da tamiirikikita ma takovi da Keriso yavata tinuwasago. Ma tuna ivovineta da tota ina wawaya vovokaravita. ²²Ma God ipusita da tota na tuna rapenai. Kanuma Vovokaravina nuwanuwata kamona i iterei, ma tuna pusina ivi~matakira da karakava mara epipisi da ina vonakiiyapa bagibagisi iterei na ina~nunuri da kudubina ina~berai kubiita.

²³Ke ata~kayokayowei da ata~yeghimi da nuwapoya ata~veremi. Tuna kubiine ke wekarakava ana~pisi Korint dami kurimi. God nuwanuwaku iakovi ma kubiiku ini~mamatara kurimi da vonavaghata aisisiyei. ²⁴Ke kata~kayokayowei da kata~darumi da aviyavisina koti~tumaghanei. Kegha, kati~vitemi da nuwabiibiyai kota~makai. Ma kakovi da ami vitumaghana tepanai kona~miirikikina.

^d 1:16 Apos 19:21 ^e 1:19 Apos 18:5

2 ¹Tuna kubiine nota aviiya da ke wekarakava ata~vovira kurimi da nuwapoya ata~vere meyemi, ²iyamna nuwapoya ata~veremi na iyi iti~nuwabiibiiniku? Aku nuwabiibai na tami koverevereku, tuna kubiine ke ita~biibai da nuwapoya ata~veremi. ³Rorova agiruma kurimi, iyamna ke ata~kayokayowei da maranai ata~numataya kurimi na nuwapoya kota~vereku. Ma akovi da maranai ati~nuwabiibai na tami yavata bade koti~nuwabiibai. ⁴Rorova agiruma kurimi na ayeghimi ma nani kamonai aku nuwapoya irakata da ere matadogaku agirugiruma, iyamna aku nuwaviina kurimi irakata kirakai ma ke ata~kayokayowei da nuwapoya ata~veremi.

Pol wawaya sago ina berabero inotatawei.

⁵Wawaya sago kamomiyai bera berona iberai na nuwapoyina ke taku kava ata~kavakavari ma tami peyarimi yavata. Kudubita damina gisina taviiviiya. Ma ke ata~kayokayowei da berabero wawayina kana vita ati~rakati, ⁶iyamna tami peyarimi kana kovogha namada koverei na ruvaruvana. ⁷Tuna kubiine ina berabero konotatawei, ma ami nuwaviina ma sisiya biibiisi koverei da nuwapoya ke ina~kiivunui. ⁸Ainowi kurimi da koti~debei da ami nuwaviina irakata kurina. ⁹Rorova agiruma kurimi, iyamna akova ata~viiya da tami bera ku kudubina kovovotekateka bo kegha. ¹⁰Iyi ina berabero kona~notatawei na taku bade ana~notatawei. Ma anotai da nani wawayina ina berabero namada tavi~kovini, ma debiiyai avonavona da anotatawe yavui. Ma aviyavisina Keriso avanai anotatawei na tami notamiyai anotatawei. ¹¹Weni berana aberai ini~matakira da Seitan ke ina~ghekyuweta, iyamna tota ke neghaneghata, ina bera takova yavui.

Pol ivi~nuwapoya Troas kamonai.

¹²Anae ku Troas kwanatuna ma apanani da Bada taraboga biibiina ivereku da Keriso varana biibiina ata~dimeif. ¹³Ma avi~nuwapoya kirakai da varesita Taitos ke ata~panani. Tuna kubiine nani dobuna damsi avi~kiruruwesi ma anae ku Masedoniya dobuna.g

Keriso kubiine tirewapana.

¹⁴God tikiikiiwei, tuna mara nonowa inoweta ma etitinagerorita da nuwabiibiiyai ma ere yogoyogota tanenae, iyamna Keriso yavata tavi~nuwasago. God ibigebigeta da dobu nununai Keriso akovina

f 2:12-13 Apos 20:1 g 2:13 Pol, Taitos ivonatawei ku Korint iyamna Korint damsi ivi~nuwapoyesi. Ma muriyai Taitos ita~nae ku Troas ma nani dobunai Pol yavata iti~panapanana da Korint damsi akovisi ita~viiya. Ma Pol ku Troas inekiibau ma Taitos iekwa kavai.

tarerereghi wawaya kudubisi kurisi. Tuna nakanani ma gwabitiyai pughu ghabughabuna ekiikiibau wawaya kurisi, ¹⁵iyamna tota nakanani ma insens Keriso ita~kapukapuni God kurina. Ma koroto pughuna eyoyoni ma nevaneva sago Keriso itumaghane na yawasa makamakii nonowina ina~panani. Ma nevaneva sago ke ita~vivitumaghana na rabobo ina~panani. ¹⁶Iyavo kava rabobo ina~panani, ti kurisi na pughu bowana. Ma iyavo kava yawasa ina~panani, ti kurisi na pughu ghabughabuna.^h Ma iyi kovokovoghina da weni bigana ghamana ina~berai? ¹⁷Tokai ke wawaya viya nakanani, ti na God vonana vaghata ke ita~dimadime. Wawayisi koroto ghamana iberberowesi, i nota ghamana da gwabisiyai mane ita~viya. Ma tokai na God ivonatawekai, tuna kubiine ku matana akii nota maninai Keriso varana biibiina kadimadime.

Vivaghina vuna.

3 ¹Kavi~karei da kaigheghena meyekai bo? Ke kana~berai wawaya viya nakanani, ke akii kayowana da wawaya vonaviakova ita~girumi da tokai wawaya biibiikai ma muriyai kata~rui kurimi, bo vonaviakova kubiikai kota~girumi ma muriyai kata~rui wawaya kurisi. ²Tami na akii vonaviakova, nuwanuwakiiyai igirumi da wawaya peyarisi iti~yavi ma akovikai ita~viini. ³Ma koidebei wawaya kurisi da tami na Keriso ina vonaviakova girumina, iyamna tami na kovi~tumaghana na ami yawasi ivirai na tuna imatakira da tokai na wawaya maninikai. Weni girumina na ke inkiyai ita~girumi. Girumina na God makamakii nonowina ina Kanuma Vovokaravinai igirumi. Ma ke wakima tepanai ita~girumi, wawaya nuwanuwasiyai igirumi.ⁱ

⁴Weni nakanani kaisisiya debadeba, iyamna Keriso iberikai da akii nota ivi~rewapana kirakai God kurina. ⁵Tokai ke kana~vona bo, “Akii rewapana kovokovoghina da weni bigana kana~berai,” iyamna rewapana God gwabinai kaviiviiya. ⁶God rewapana iverekai da kabigabiga ina vivaghina vuna kubiine, tuna vivaghinina na Kanuma Vovokaravina tepanai, ke Moses ina vonaviyoyovana tepanai. Moses ina vonaviyoyovana takivini na damona na rabobo, ma Kanuma Vovokaravina, tuna yawasa makamakii nonowina ina~vereta.^j

⁷Moses ina vonaviyoyovana na wakima tepanai igirumi. Ma maranai iviiviiya na God kana kadara ioru da Moses iyasegana yavui da maghighina ikadakadari. Namanaki nani yaseganina ikirikiriri,

^h 2:16 Weni miibiina kamoni Pol, Rome dobuna i seri wawayisi isisiyesi. Dobu viruwa ina~ghevavorisi ma ina~patumisi ma ina~rutinisi ku Rome kwanatuna. Ina~tinagerorisi ku kwanatu ina~rurui na koroto ghamana ina~gayosi. Nani kamoni insens ina~kapukapuni na tuna ini~matakira patupatumisi kurisi da ina~kiivunusi.

ⁱ 3:3 Exod 24:12; Jer 31:33; Ezek 11:19, 36:26 ^j 3:6 Jer 31:31

ina rewapana gwabinai patana da irakata kirakai da Israel damsia ke kovokovoghina da Moses maghighina ita~kitatupei.^k ⁸ Giu katamanina damona na rabobo ma kegha da kana kadara irakata. Maranai God Kanumina kamotiyai ererereghi da ina biga eberaberai na kana kadara irakata da irakata kirakai, ke giu katamana nakanani. ⁹ Keta katamanina na kadadarina ma kegha da iyavo kava ekivikivini na ku berona ina~teresi. Ma keta vuna na kana kadara irakata da irakata kirakai ma takivini na God ina~vona da wawaya maninita. ¹⁰ Tuna kubiine vivaghina katamanina kana kadara ikovi, iyamna Keriso varana biibiina na kana kadara irakata kirakai. ¹¹ Vivaghina katamanina kana kadara ekirikiriri ma vivaghina vuna kana kadara na ke meyani ina~peki.

¹² Tuna kubiine weni notana ghamana kaviiya da ere tepatorakai kaisisiya. ¹³ Tota ke Moses nakanani, tuna gara iviyya da maghighina iterepari da Israel damsia ke kovokovoghina maghighina ita~kitai maranai nani kadarina ikirikiriri,^l ¹⁴ iyamna Israel damsia i nota na gudugudusi, rorova da ku karako vonaviyoyovana katamana iyiyavi na patana da i nota nani tereparina egudugudui. Ma ini~Keresiyana na Keriso kava nani tereparina ina~votawei. ¹⁵ Vonavaghata da karako Israel damsia na Moses ina vonaviyoyovana iyiyavi na patana da nani tereparina nuwanuwasi egudugudui. ¹⁶ Ma kegha da iyavo kava ina~miiritavire Bada kurina na tereparina ina~votawei.^m ¹⁷ Weni Badana tisisiyei na Kanuma Vovokaravina. Ma tota iyavo kava Bada Kanumina gwabitiyai emakamakai na vovotaweta. ¹⁸ Tota na maghighita kana terepari kegha, tuna kubiine wawaya Bada kana kadara gwabitiyai ina~kitai. Nani kadarina Bada Kanumina gwabinai epipisi na ita yawasa kudubina eviravirai da tuna maghimaghighina, ma kana kadara gwabitiyai erakarakata kamokamowa.

Mura ghamana ma bayawa beroberosi.

4 ¹ God ina vikamyuyuwai weni bigana iverekai da kaberberai. Tuna kubine akii nota ke ita~peku. ² Bera gavugavusi ma inimayamayisi kabarei, wawaya ke kata~viviberoberosi, ma God vonana ke kata~vivikuvirevirei. God ku matana, vonavaghata debiiyai kaisisiyei da wawaya ina~kitikai da tokai maninikai. ³ Keriso varana biibiina kadimadime ma iyavo kava i damona na rabobo, nani wawayisi akii sisiya damina ke ita~viiviyya, iyamna ti na gudugudusi. ⁴ Nani wawayisi Keriso varana biibiina ke ita~vivotumaghane ma iyamna Seitan, tuna weni dobuna ina bada berona, imiiriparisi da ke kovokovoghina da varana ina yasegana ita~kitai. Ma Keriso na God maghimaghighina. ⁵ Kadimadima da Yesu Keriso na Bada. Ma ke kata~dimadima da wawaya

^k 3:7 Exod 34:29 ^l 3:13 Exod 34:33 ^m 3:16 Exod 34:34

iti~gheghenikai, iyamna tokai na ami bigabiga kava Yesu kubiine. ⁶God ivona bo, “Yasegana nubakutuva kamona ina~ruyaghari.” Ma bade iberai da ina yasegana nuwanuwata kamona ina~ruyasegana. Ma Yesu maghighina ina yasegana takitakitai na God kana kadara akovina taviiviini.ⁿ

⁷Ma nani akovina nakanani ma mura ghamana gwabikiyai ma tokai na wawayota, mitamitakai nakanani ma bayawa beroberosi dobodobowai ita~vopasipasi. Ma namanaki mitamitakai, God ina rewapana ghamanakina kaidebei waway kurisi, inakovi da nani rewapanina na God rapenai, ke tokai rapekiyai. ⁸Nuwapoya ipeyari kirakai kapanapanani ma vita irakata kirakai kakavakavari ma kegha da patana da kamiimiiri. Mara viya akii nota eragharagha da aviyavisina kata~berai ma ke meyani akii nota ita~peku. ⁹Kakii ghavighaviya ipeyari ma kegha da God ke meyani ita~voterekai. Ma namanaki waway eraravikai kapekupeku ku dowa ma ke kata~raborabobo. ¹⁰Mara ku peyarina akii ku biga kamona ininikai eriririmona da waway ini~rabobokai Yesu nakanani. Ma tokai yawayawasikai kubiine, kaimatakira da Yesu tuna yawayawana. ¹¹Akii yawasa kamona mara nonowa kanotanotai da mara sago waway ini~rabobokai Yesu kubiine. Tupuwikai ke makamakii nonowisi ma kegha da kaidebei da Yesu tuna yawayawana. ¹²Ma vaghina, tokai na rabobo damina kaviiviya ma tami, na yawasa makamakii nonowina damina koviviya.

¹³Giruma katamana ivona bo, “God avi~tumaghanei na avi~sisiyei.” Ma tokai nakanani kaitumaghana na God varana biibiina kaisisiyei,^o ¹⁴iyamna takovi da God iberai da Bada Yesu rabobowai ivomiiri, bade ina~berai da tota rabobowai tavomiiri. Ma peyarita Yesu ina~rutinita da God kurina. ¹⁵Weni nuwapoyisi peyarina kapanapanani na tami ami biibiina kubiine. Ma waway God ina agabiibai damina eviiviya na inuwatinisi da vitumaghana dams i koroto ku kamona erurui da ekalesiya erakarata. Ma vikiikiwa God kurina ina~rakata da bade kana kadara ina~rakata kirakai.

Vitumaghana tepanai tamakai.

¹⁶Tuna kubiine akii nota ke meyani ita~peku. Namanaki da tupuwikai nuwatuwai eberobero, ma kegha da God kanumikai mara nonowa ivuni. ¹⁷Ma weni nuwapoyisi kapanapanani na ke ina~makai gurina, ti na bera gisigisisi. Ma nuwapoyisi kubiine God ini~miiyekai da kana kadara makamakii nonowina ku kamona kana~ru. Weni miiyiina na irakata kirakai, ke nani nuwapoyisi nakanani. ¹⁸Tuna kubiine tokai ke weni dobuna yawasina kata~notanota kirakiyei ma kanuma yawasina

ⁿ 4:6 Gen 1:3 ^o 4:13 Psa 116:10

kava kanotanotatupei. Aviyavisina dobuwai kakitakitai na emakamakai da mara tupona kava. Ma aviyavisina ke kata~kitakitai na tuna na makamakii nonowina.

5 ¹Takovi da tupuwita na nakanani ma yobe. Tarabobo na nani yobena bade kana mara ina~kovi. Ma God numa vuna makamakii nonowina kunumai ivovunaghi kubiita, tupuwita ini~vuni ma ina~vereta. Nani numasi na ke wawaya ita~vowai. ²Weni dozunai tavivi~koyakoyagha na tavovokwarakwara. Ita kayowana ghamana da ita numa kunumai ku roguna tarui, ³iyamna taghae ku kunuma na ke kanumita kava ina~makai ma tupuwita vusi yavata. ⁴Ma weni dozunai yobena kamoni tamakamakai ma tamagumagura na vita ghamana takavakavari, tavovokwarakwara ma tikamaghiyei. Ke weni dozunai tupuwina kata~babarei, ma ita kayowana ghamana da kunuma tupuwina taviya. Ma tupuwita dobuwai na raborabosi, tavoteresi ma tadamana da tarui ku tupuwa makamakii nonowisi. ⁵Weni tuna kubiine God iyamonita. Ma ina Kanuma Vovokaravina ivereta na ivi~matakira da ina vonakiyapa bagibagisi kurita iterei. Mara epipisi da aviyavisina kudubina ivovunaghi kubiita na ina~vereta.

⁶Ma takovi da namanaki dobuwai tamakamakai ma tamagumagura ma bade ke Bada yavata kunumai kata~makamakai. Ma kegha da mara nonowa ita nota irewapana. ⁷Tuna kubiine ke aviyavisina dobuwai takitakitai na tepanai tamakai ma vitumaghana kava tepanai tamakai. ⁸Ita nota irewapana da tarabobo ma tanae da Bada yavata tamakai. ⁹Namanaki dobuwai tamakamakai bo kunumai tamakamakai, ita kayowana ghamana da tabera bubuni da Bada tinuwabiibiini. ¹⁰Mara damonai peyarita Keriso maghinonai tamiiri ma sago sago duma ita bera kubiine ini~tupavireta. Ma ita bera biibiisi miiyiina ina~vereta ma bade ita bera beroberosi miiyiina ina~vereta.^p

Keriso tepanai na God yavata tinuwasago.

¹¹Bada tayabumanei ma tavokaravei iyamna takovi da ita miiya ina~vereta. Tuna kubiine wawaya mara nonowa kavonavonesi da tuna kava ini~tumaghanei. God iakova kirakiyeyakai da manikai ma akayokayowei da tami bade nuwanuwami kamoni nakanani konakovikai. ¹²Ke kona~notai da kaigheghena meyekai. Kegha, akii kayowana da aviyavisina kana~berai da tami kona~kawabiibiyekai. Ma maranai iyavo kava dobu kana bera matasiyai ekitakitai ma ighegheni na konakovi da ikikava kona~vonapotesi. Kona~vonesi da aviyavisina wawaya nuwanuwana kamoni na bera ghamana. ¹³Ma mikeda wawaya enotanotai da tokai kaneghanegha na ke kata~vivinuwapoyei, iyamna

God kana kadara kubiine kabigabiga. Ma mikedata tokai akakovikai na kovokovoghina da kani~vitemi. ¹⁴Mara nonowa Keriso ina nuwaviina ibadeta. Wawaya sago kava, tuna Yesu Keriso na peyarita kubiita irabobo. Tuna notanai na ita bera waduwadubosi ita yawasa kamonai na tikovi tuwanonowi. ¹⁵Keriso irabobo kubiita ma God iberai da rabobowai ivomiiri. Ma tota iyavo kava yawasa gwabinai taviyiya na ita yawasa ku kamona ke tota mani ita kayowana taberai ma Keriso ina kayowana.

¹⁶Kavi~Keresiyana na ikikava wawaya karuvaruvisi na kavirai. Karako na ke dobu ina yawasa notasiyai kata~ruvaruvisi. Vonavaghata da rorova Keriso nakanani karuvai ma karako kakovi na kavoterei. ¹⁷Tuna kubiine wawaya ini~Keresiyana na God ina~berai da tuna wawaya vuna, ina yawasa wadubona ina~kovi ma yawasa vuna ini~karei. ¹⁸God weni berasi kudubina iberai kubiita. Rorova God yavata tavi~makiiberowana, ma Keriso ina bera kubiine, God ivii meyeta da yavata tinuwasago. Ma wekarakava akii biga iverekai da wawaya nuwanuwasi kata~tinavirai da ti bade God yavata vimakiiberowana ita~voterei ma iti~nuwasago. ¹⁹Akii sisiya na weni. Keriso tepanai God wawaya kudubisi taraboga evereveresi da tuna yavata vimakiiberowana ita~voterei ma iti~nuwasago da i berabero ita~notatawei ma ke iti~yavi. Ma tuna sisiyina iverekai da wawaya kurisi kaiyonayonei.

²⁰Keriso ivinekai ma ivonatawekai da God kubiine kati~sisiya. Keriso avanai nuwanuwakii kudubina kainowi kurimi da God yavata vimakiiberowana kovoterei, kovi~vaghinei da yavata koni~nuwasago. ²¹Keriso ke sago ina berabero. Ma God iberai da tota ita berabero vitana Keriso ikavari. Tuna kubiine Keriso yavata tinuwasago bubuna da God ina~voneta da tota na ina wawaya maninita.

6 ¹God yavata kabigabiga patapata, tuna kubiine kavonavonemi da God ina agabiibai evereveremi na ke kona~barei. ²God ivona bo, “Marana vaghata ipisi da ati~vitemi na ami tou avi~yanei, ma marana ipisi da ati~yawasimi na aberai.”^q

Ma kovi~yana, wekarakava na marana vaghata, God ini~vitemi. Karako na marana inekiibau da God ini~yawasimi.

³Ke meyani kana~bera berai da wawaya ina~peku, iyamna ke kata~kayokayowei da wawaya akii biga varana ina~kiiviberoi. ⁴Kegha da bera kudubina kaberabera bubuni na kaimatakira da tokai na God ina bigabiga. Namanaki nuwapoya ma piropiro kapanapanani, ma nuwanubiiyai ma akii nota kudubina kabigabiga. ⁵Wawaya eraravikai, ku gabura etereterekai, ma korotowai ekayakayaya kurikai.

Biga irakata kirakai kaberaberai da ke kata~kenakena bubuna ma vitonara ekarakarikai.^r ⁶Nota yagharina, nuwagiura, nuwanuba ma agabiibai gwabikiyai, ma nakanani kaimatakira da tokai na God ina bigabiga. Kanuma Vovokaravina tepanai, akii nuwaviina na nuwaviina vaghata. ⁷Akii sisiya na vonavaghata, ma akii rewapana God gwabinai kaviiviyai. Tokai wawaya maninikai God ku matana, tuna kubiine kanuma ina ku nevaneva kaighaviya, katagheyakiyai kakayakayaya ma dugekiyai kagudugudu. ⁸Wawaya viya ekawakawabiibiyekai ma viya ekawakawaberokai. Viya ikawapatekai ma viya igheghenikai. Ma tokai na vonavaghata kadimadimei ma kegha da wawaya evonavona da viviberokai. ⁹Wawaya viya evonavona da tokai na wawaya wapawapa ma kegha da dobu nununai kakii vava irakata. Kitana nakanani ma kata~raborabobo ma kegha da yawayawasikai. Ewidiwidikai ma ke ita~kiikiivunukai. ¹⁰Nuwapoya kapanapanani ma kegha da mara nonowa kainuwabiibai. Tokai moyamoyakikai ma kegha da wawaya peyarina mura kavereveresi. Dobu kana mura na ke gwabikiyai ma aviyavisina God evereverekai na iyamna irakata kirakai.

¹¹Ma tami Korint dami kurimi ke sago aviyavisina akii nota kamoni kata~gavui, peyarina kavi~sisiyei. Nuwanuwakai kudubina kavotawei kurimi. ¹²Tokai nuwanuwakai ke kata~gudui kurimi, ma tami na nuwanuwami kogudui kurikai. ¹³Ma wekarakava aisisiya kurimi nakanani ma natunatuku kurisi ata~vivisisiya. Nuwanuwakai ikikava kavotawei kurimi, bade nakanani nuwanuwami kona~votawei kurikai.

Iyavo kava ke ita~vivotumaghana na ke yavata koni~kiikapu.

¹⁴Iyavo kava ke ita~vivotumaghana na ke yavata koni~kiikapu. Ikikava biibiina ma berona ini~kiikapu? Yasegana ma nubakutuva ke ina~makii patapata. ¹⁵Ikikava Keriso ma Beliya ini~nuwasago?^s Ke ruvaruvana da vitumaghana wawayina ma ke vitumaghana wawayina ini~sago bubunisi. ¹⁶Tota na God Yawayawana ina taparoro numana. Ma ikikava God ina taparoro numana ma kokoitau yavata vivaghina ina~berai? God namada ivona bo,

“Taku aku wawaya gwabisiyai ana~makamakai
ma kamosiyai ana~bababa.
Taku na i God
ma ti na aku wawaya.”^t

¹⁷Tuna kubiine Bada ivona bo,
“Iyavo kava ke iti~tumaghana
na kokiibutawesi

^r 6:5 Apos 16:23 ^s 6:15 Hibru damsi Seitan ivi~vavei ‘Beliya.’ Ma nani vavana weni dobnai Pol igrumi. ^t 6:16 Lev 26:12; Ezek 37:27; 1Kor 3:16, 6:19

da bogiiyai kona~makai.

Sawara ma wawaya puyapuyakisi ke kona~votovoni na ani~vaghinei da tami na aku wawaya.”^u

¹⁸Ma Bada Rewapana Kirakiina ivona bo,
“Nani maranai taku na ami Mamai
ma tami na natunatuku.”^v

7 ¹Turaturaku, tami nuwanuwaku. God namada weni vonakiiyapisi bagibagisi iterei kurita. Tuna kubiine aviyavisina kudubina tupuwita ma kanumita idadabui na takowatawei. Ma ita yawasa tavirai da biibiina kavakava, taberai da vovokaravita, iyamna God tayabuyabumanei.

Pol ina nuwabiibai.

²Nuwanuwami kovotawei kurikai. Ke sago wawaya kata~kiiviberoi, wawaya i vitumaghana ke kata~resoi, ma wawaya ke kati~beroberowesi. ³Weni aisisiyei na ke ata~vonavona da tami wawaya beroberomi, iyamna namada avonemi da akii nuwaviina irakata kirakai kurimi. Ke sago aviyavisina ini~bogebogeta, ke rabobo bo aviyavisina yawasa kamona. ⁴Taku varami avi~yanei na aigheghena kirakiiyemi. Ekiikiiepepiku da akii nuwapoya peyarina ku kamona na ke aku nota ita~pekupeku, ma mara nonowa ainuwabiibii kirakai.

⁵Maranai kanekiibau ku Masedoniya dobuna na ke kati~yakam, akii nuwapoya patana da ipeyari, vitupaketowana irakata ma nuwanuwakai kamona na kayabuyabumana.^w ⁶Ma God wawaya nota pekupekusi nuwanuba evereveresi. Tokai bade nakanani iberai kurikai, maranai Taitos inekiibau na nuwanuba kapanani. ⁷Inekiibau na kavi~nuwabiibiyei, ma ke tuna kava. Ivonaverekai da ikikava inumataya kurimi na tami Korint dami kokiiiepepai ma nuwanuba koverei na tuna bade kavi~nuwabiibiyei. Ma rorova agiruma da ayeghimi na Taitos ivi~akovikai da tami kovi~nuwapoya kirakai da ami berabero kovoterei. Ma ivonekai da ami kayowana ghamana da kota~kitiku. Ma mara nonowa konotanotiku na ainuwabiibii kirakiiyeyi.

⁸Agiruma kurimi ma ayeghimi na taku ke ati~nuwapoyei. Kegha da avi~nuwapoya da mara gisina kava nuwavisii averemi, ⁹ma wekarakava ainuwabiibai da ami nuwavisii iberimi da ami yawasa kovirai. Ami nuwavisii na God ina kayowanai, tuna kubiine aviyavisina kabera na ke kata~kiiviberoi, ¹⁰iyamna God nuwavisii ina~vereta na ina~berita da berabero tavoterei ma ini~yawasita. Muriyai nani nuwavisii ini~kovi tuwanonowi. Ma dobu yawasina nuwavisii ina~vereta ma damonai na tarabobo. ¹¹Ma ami nuwavisii na God ina kayowanai. Ma kokitai, biibiina

^u 6:17 Isa 52:11; Ezek 20:34 ^v 6:18 2Sam 7:14; 1Chr 17:13; Isa 43:6; Jer 31:9

^w 7:5 2Kor 2:13

kubiimi iberai. Iberimi da kovi~dagudagu da berabero kamomiyai koti~kovini ma nuwanuwami yagharinai kota~makai. Iberimi da kotataghana, nuwanuwam ipughu, ma kovi~nuwapoya. Ma ami nota ivi~rewapana da yaghiyaghinai berabero wawayina kovogha koverei na peyarina kobera bubuna kirakiyei. Weni berana ku kudubina na kovi~debe meyemi da ke tami kami wavu.

¹²Rorova agiruma kurimi ma aku nota ghamana na ke berabero wawayina ati~wavui bo meni wawayina ikiiviberi na ati~sisiyei. Agiruma da taraboga ata~veremi da God ku matana koti~debe da ikikava ami nuwaviina kurikai irakata. ¹³Kovi~debe na ikiiepepikai.

Kavi~nuwabiibiyemi ma bade ku tepana Taitos kakitai na ivonekai da ikikava kovi~kiikiiwei ma kana nuwapoya peyarina kovi~kovini na kavi~nuwabiibii kirakiyemi. ¹⁴Avonei da tami wawaya biibiimi ma ke kota~tereoruweku. Ikikava mara nonowa vonavaghata avivi~sisiyei kurimi, nakanani vonavaghata avi~sisiyei Taitos kurina maranai akawabiibiyemi. Tami mani kovi~debe da vonavaghata. ¹⁵Ma Taitos ina nuwaviina kurimi irakata, iyamna ami votekateka ma bade ikikava ere yabuyabumanimi ma ere kirokiroromi kovi~kiikiiwei na peyarina enotanotai. ¹⁶Kovokovoghina da ani~tumaghanemi ma tepamiyai anitukikita, tuna kubiine na ainuwabiibii kirakai.

Keresiyana i verena.

8 ¹Varevaresikai, kakayokayowei da kotakovi da ikikava Keresiyana damsi Masedoniya kamonai God ina agabiibai damina iviia.^x ²Ti damsi na nuwapoya ipeyari ipanapanani, ma kegha da i nuwabiibai irakata kirakai da namanaki ti moyamoyakisi ma i verena irakata kirakai. ³Avononemi da ti damsi na aviyavisina gwabisiyai na iverena, ma bade ku tepana iterei. ⁴Ti mani i kayowanai ivi~nowi kurikai da taraboga kata~veresi da God ina wawaya Judiya kamonai iti~vitesi. ⁵Ma tokai ke kata~notai da nakanani ita~verena, ma kegha da ivere meyesi Bada kurina da ivotekateka, ma muriyai God ina kayowanai ivere meyesi tokai kurikai da ivotekateka. ⁶Tuna kubiine Taitos katupei da ina biga gwabimiyai ivi~karei na ini~kovini da tami bade kona~votekateka, ini~vitemi da ami verena ere nuwaviinimi kona~berai. ⁷Tami gwabimiyai na ami mura irakata. Nani murina na weni. Ami vitumaghana, ami sisiya, ami nuwagiura, ikikava nuwanuwami kudubinai wawaya koivitesi, ma ami nuwaviina kurikai yavata. Tuna kubiine kakayokayowemi da bade nuwanuwami kudubinai weni verena bigana kona~berai.

⁸Ke ata~darudarumi da tami nakanani kona~verena. Ma kegha da ata~vonavinotimi da ikikava Keresiyana Masedoniya kamonai

^x 8:1-4 Rom 15:26

iverena. Ma aku kayowana da nakanani kona~verena da ami nuwaviina koni~debei. ⁹Ma konotai da Bada Yesu Keriso ina agabiibai irakata kirakai kurita. Ina yawasa biibiina peyarina ivoterei ma tami kubiimi ioru ku dobu da ivi~wawayota. Iberai da tami wawayota na yawasa biibiina kota~panani.

¹⁰Aku nota na weni. Ibiibai da aviyavisina raviravi madeghinai kovi~karei na karako koti~kovini. Tami kovi~nao da verena kovi~karei ma kamoni ami kayowana ghamana da nani bigana kota~berai.

¹¹Vaghina, bigana kovi~karei na kovi~kovini! Ikikava nimonimoriyai kovivi~nuwanotanota da kota~verena na nuwanuwami kudubinai berana koberai. Wekarakava aviyavisina gisina gwabimiyai na koverena.

¹²Mikeda nuwanuwami kudubinai kona~verena na God ami verena ini~nuwabiibiyai, iakovi da ruvamiyai koverena. God iakovi da aviyavisina ke gwabimiyai na ke kovokovoghina da kona~verena.

¹³Ke ata~kayokayowei da vita ghamana ata~veremi da waway viya kii vita ati~tekai. Ana~berai da koni~kovokovoghana. ¹⁴Ma wekarakava na ami mura irakata na ibiibai da waway gwabisiyai ivi~kegha na koti~vitesi. Nakanani bade tami koti~kegha ma ti kovokovoghisi da iti~vitemi. Nakanani kona~berai na koni~kovokovoghana. ¹⁵Giruma katamana ivona bo, “Waway iyavo kava iyuna kirakai na ke ita~sasara. Ma iyavo kava gisivaghina iviia na ke ita~gisi kirakai. Tuna kubiine iyavo kava iyuyuna na ruvasiyai kava.”^y

Taitos ma iyavo kava ikaeturanei.

¹⁶God aikiikiwei da ikikava taku akayokayowana kirakiiyemi na bade nakanani God iberai da Taitos nuwanuwana kudubinai ekayokayowemi.

¹⁷Kavonei da ita~numataya kurimi na nuwabiibiyai ivi~vaghinei. Ma tuna namada nota iviia da ita~nae, tuna kubiine nuwanuwana kudubinai ina~vomiri kurimi. ¹⁸Varesita sago Taitos yavata kana~vonatawesi kurimi. Tomowina na God varana biibiina edimadimei ma vitumaghana damsi peyarisi tuna igheghena kirakiiyeyi. ¹⁹Ma ivinei da akii baba ku kamona iti~kaeturaneikai. Ini~vitekai da ita verena kana~kavari kana~nae ku Jerusalem. Weni bigana kana~berai da Bada kana kadara ina~rakata ma kani~debekai da akii kayowana da waway kani~vitesi.

²⁰Kana~kitaruvai da ami verena ghamana kana~koyagha bubuni da waway ke ina~vona da kabera wapawapai. ²¹Akii nota da bera maninina kava kana~berai, ke Bada ku matana kava ma bade waway ku matasi nakanani.^z

²²Ma ku tepana varesita sago na Taitos yavata kavonavonatawei kurimi. Mara ipeyari yavata kabigabiga ma kapanani da ina nota

^y 8:15 Exod 16:18 ^z 8:21 Prov 3:4

kudubinai ebigabiga. Ma wekarakava ina nota ghamana tami kurimi da nuwanuwana kudubinai ini~vitemi. ²³Ma Taitos na kaku viruwa ma yavata kamomiyai kabigabiga patapata. Ma bade Keresiyana damsi varevaresita ruwa ivinesi da kubiisi ebababa ma ivi~ruwa Keriso kana kadara kubiine mara nonowa i bera na maninisi kavakava. ²⁴Weni wawayisi kurisi kovi~debei da ami nuwaviina irakata. Ma Keresiyana peyarisi sisiyimi ini~yanei ma ini~tumaghana da kakawakawabiibiyemi na vonavaghata.

Verena vitumaghana damsi kubiisi.

9 ¹Avi kubiine kurimi ata~giruma da ami verena vitumaghana damsi Jerusalem kamonai kubiisi kota~terei? ²Iyamna akovi da namada nota koviiya da kona~verena, tuna kubiine Masedoniya damsi kurisi na akawakawabiibiyemi, ma avonavonesi bo, “Varevaresita Akeya dobuna kamonai raviravi madeghinai namada ivovunagha da ina~verena.” Wawayi peyarisi ami vosabibira sisiyina ivi~yanei ma vidagudagu ivi~karei.^a ³Ma wekarakava na varevaresita ivi~aroba avonavonatawesi kurimi da ina~rugenarimi ma akovimi ina~viiya da akii vigheghena na ke kwebuna, iyamna namada avonesi da kovovunagha ma koikoyakoyagha. ⁴Ke aku kayowana da Masedoniya damsi yavata kata~pisi na ata~pananimi da ke kota~vovunagha. Mikeda nakanani ita~tupuwa na atinimaya kirakai, iyamna namada avi~tumaghana da kobera bubuni. Ma akovi da tami yavata bade kotinimaya. ⁵Tuna kubiine anotai da ibiibai da varevaresita ivi~aroba ana~vonatawesi da ini~nao kurimi da ikikava kovonakiiyapa da ami verena kota~terei na kona~terei. Weni nakanani taberai na ini~matakira da nuwanuwami biibiinai kovereverena ma ke wawayi ita~darudarumi da kota~verena.

⁶Konota bubuna da wawayi pei gisina ina~voni na vavai gisina ina~panani, ma wawayi pei ghamana ina~voni na vavai ghamana ina~panani. ⁷Wawayi sago sago duma na ina kayowanai ina~verena, nuwabiibiyai ma nuwanuwana kudubinai, ma ke nuwatepanai bo wawayi ina~darui da ina~verena, iyamna iyavo kava nuwabiibiyai ina~verena na ti damsi God ina~kayowana ghamana. ⁸God ina agabiibai irakata ma ruvaruvana da ami kayowana avai na ghamanakina ina~veremi da ina~sasara ma kovokovoghina da mara nonowa kona~vereverena wawayi kurisi. ⁹Giruma katamana ivona bo, “Nuwanuwana kudubinai moyamoyakisi kurisi evereverena kirakai, ma ina bera maninisi na ina~makii nonowa.”^b

¹⁰God kava pei wawayi evereveresi da evovoni ma vavai epanapanani da ekamkam. Ma tami bade nakanani pei peyarina ina~veremi da

^a 9:2 Korint kwanatuna na Akeya dobuna kamonai. ^b 9:9 Psa 112:9

kona~voni, ma ina~berai da ina~rakata da yaba maranai na vavai ghamana kona~panani ma ami agabiibai wawaya kurisi ina~rakata.^c
¹¹Mura ghamana ina~veremi da ami agabiibai wawaya kurisi ina~rakata mara ku peyarina ma bade ami verena kani~damani wawaya kurisi da God ini~kiikiwa kirakiiyei.

¹²Weni verenina koberaberi na vitumaghana damsi Jerusalem kamonai i nuwapoya ini~kovini ma ke tuna kava. Bade ina~berai da wawaya peyarisi God ina~vokavakavari ma ini~kiikiwa kirakiiyei.
¹³Ami verena ina~rakata na ini~matakira da Keriso varana biibiina kovi~tumaghane ma kovovotekatekei. Ma wawaya peyarisi ami nuwaviina kubiine God ini~ghegheni. ¹⁴I nota ghamanakina tami gwabimiyai, tuna kubiine ina~nipowana kubiimi, iyamna God ina agabiibai ghamana kurimi ivi~debei. ¹⁵God tikiikiwei ina puyo notakavakavana kubiine.

Pol ina biga ivi~tarapaparanei.

10 ¹Taku Pol, wekarakava taku mani ainowi kurimi. Wawaya viya kamomiyai isisiya da maranai taku tami yavata na aikawapotapota ma anenekuyowemi na aikawakiibagibagi. Ma kegha, Keriso ina viyamoyamonai ma ina agabiibiyai ²ainowi kurimi da ke kona~tupeku da ani~kawakiibagibagi maranai ana~nekiibau kurimi. Ma meni wawayisi enotanotai da aviyavisina kaberaberi na dobu kana yawasa, kovokovoghina da ti wawayisi ana~yegha kirakiiyesi. ³Vonavaghata da tota dobuwai tamakamakai, ma kegha da ke dobu notasi iti~badekai da kata~vivighaviya. ⁴Ma vighaviya kubiine na ke dobu iyosi kata~kavakavara ma God ina kapiya rewapana kirakiisi kakavakavara da kakii ghavighaviya i vovokuta gawarisi kagavogavovori. ⁵Sisiya vibero kagheghevogovori ma kayotata sisiyisi God varana biibiina ikawapatei na kamiimiiripotei. Ma wawaya nuwanuwasi katitinavirai da nota kawakiikiisi ina~voterei ma Keriso ina~votekatekei. ⁶Koni~debemi kurikai da tami vovotekatekami ma nani murinai iyavo kava patana da ke ita~vovotekateka na namada kavovunagha da kovogha kana~veresi. ⁷Tami na wawaya ina yawasa tepana kava kokitakitai. Meni wawayina enotanota meyei da tuna na Keriso ina rewapana gwabinai na enota kamowi, iyamna tokai na bade nakanani ina rewapana gwabikiiyai. ⁸Bada Yesu Keriso rewapana iverekai da tami kata~kiiepepimi kubiine ma ke ami nota kati~beroi kubiine. Rewapanina iverekai da kati~vitemi da ami vitumaghana ita~rakata kamowa. Ma weni rewapanina kubiine kakayokayotata kirakai ma ke kata~vivinimaya. ⁹Taku ke ata~kayokayowei da aku giruma kamonai na ati~yabuyabumanimi.

^c 9:10 Isa 55:10

¹⁰Wawaya viya evonavona bo, “Pol ina giruma na sisiya bagibagisi ma vitasi, ma maranai tuna gwabitiyai na tuna na mitamitana ma ke kovokovoghina da debiiyai ina~dima bubuna, ina sisiya na kwebusi.”

¹¹Nani wawayisi itakovi da ikikava kagirugiruma kurimi na maranai kana~nekiibau, nakanani kana~berai kurimi.

¹²Ma nani wawayisi evonavonemi da ti na ighe kirakai, ma tokai ke meyani kana~berai da nani wawayisi nakanani. Wawayisi na ti mani kamosiyai eruvaruva meyesi ma igheghena meyesi da ti na wawaya ghamaghamasi. Ineghanegha ghagha! ¹³Ma tokai na God biga iverekai kaberaberai na tuna ruvanai kava kana~kayotata, ke kana~kayotata wapawapa. Ma tami yavata nani ruvana kamonai, iyamna akii biga kamomiyai emakamakai. Tuna kubiine wawaya kurisi kakawakawabiibiyemi. ¹⁴Ma tami na akii biga kamonai, tuna kubiine kavi~nao da Keriso varana biibiina kapiyei kurimi na nani ruvana God iverekai na ke kata~kuyowei. ¹⁵Wawaya viya i biga iberai na ke kani~bero da tokai kana~kawakawabiibii meyekai nani bigana kubiine. Kakii ruva God itereterei na nani dozunai kava kani~parata. Ma kanotanotai da maranai ami vitumaghana ina~rakarakata, akii biga kamomiyai nakeda ina~rakata kamowa. ¹⁶Tuna murinai Keriso varana biibiina kana~dimeidobu viya kamosiyai. Ma ke kana~berai da wawaya viruwa biga namada iberai ti mani i parata kamonai na kana~vona da tokai kabera.

¹⁷Ma giruma katamana evonavona bo, “Iyai ekayokayowei da ini~gheghena na aviyavisina Bada iberai, tuna kava ini~ghegheni.”^d

¹⁸Ma wawaya ini~gheghena meyei na God ke ini~vaghinei. God ina kina kava wawaya ini~ghegheni.

Pol ma aposol viviberosi.

11 ¹Kayotata sisiyisi avi~sisiyei na sisiya neghaneghasi. Ma ainowi da kona~notatawei ma aitumaghanemi da namada nakanani koberai. ²God gwabinai nuwakapi notana aviiya, iyamna ina kayowana da tuna kava kona~vokavakavari ma koni~tumaghane. Namada avopaparimi da tami na Keriso rapenai. Akayokayowei da koni~patutu kirakai, nakanani ma wiwike gubugubu kana vopapara kurina iti~patutu ma ita~makamakai bubuna da i tavine kana ku mara. ³Ma ayabuyabumana da aviyavisina itupuwa Adam kawana Eve kurina na ina~tupuwa kurimi. Mota iakova kirakai, iberai da Eve bera berona iberai. Maghimaghighina tuna ami nota yagharisi ini~beroi da tami na ke koni~patutu kamowa Keriso kurina,^e ⁴iyamna wawaya kokitakitakuyowesi da kurimi erurui ma edimadima na Yesu bogiiyai

^d 10:17 Jer 9:24 ^e 11:3 Gen 3:1-5, 13

isisiyei, ke Yesu vaghata kadime i nakanani. Kanuma Vovokaravina ma Yesu varana biibiina namada gwabikiiyai koviiya. Ma avi kubiine nani damsi kanuma bogiiyai ma vara bogiiyai edimadime i na koivaghinei ma koiyana bogiisi?

⁵Ma konotanotai da nani damsi na aposol ghamaghamasi, ma taku na avai? Taku na wawaya wapawapa, bo? ⁶Vonavaghata da taku ke kweyakweyaku da ati~sisiyavigayagaya, ma kegha da akova vaghata na gwabikuwai. Mara ku peyarina kavi~debei kurimi da tokai na aposol vaghata.

⁷God varana biibiina adime i kurimi na ke miiya kubiine. Atereoruwe meyeku da tami ata~kiipepimi. Tuna na aku berabero, bo? ⁸Keresiyana viya gwabisiyai vivita aviiya, mane everevereku da gwabimiyai abigabiga. Nakanani ma gwabisiyai ata~yapi da tami ati~vitemi. ⁹Ma taku gwabimiyai na ke vivita kubiine atinibarimi. Maranai vivita akayokayowe i na varevaresita Masedoniya kamonai ipisi na aku kayowana peyarina ikavarapiyei. Karako da nokon ku marana na ke meyani aninibarimi.^f ¹⁰Keriso ina vonavaghata mara nonowa gwabikuwai. Ma tuna tepanai avonavona da ke meni wawayina Akeya dobuna kamonai ina~vonataniku da aku kayotata ana~voterei. Mara nonowa wawaya avonavonesi da adimadima kurimi na ke koti~miiyeku. ¹¹Ma avi kubiine nakanani aisisiya? Ke ata~vivinuwaviina kurimi bo? God iakovi da taku aku nuwaviina irakata kirakai kurimi!

¹²Aku bera ke ana~voterei. Abigabiga kamomiyai na ke sago vivita gwabimiyai ana~viiya. Nakanani aberaberi da nani wawayisi evonavona da ti na aposol na ana~gudusi. Ke kovokovoghina da i biga kubiine ina~kayotata. Ke ina~vona da bera peyarina eberaberi na tokai nakanani. ¹³Nani damsi na ke aposol vaghata, ti na aposol viviberosi. I biga na vibero kavakava. Ma eberaberavigayagaya da ti wawayisi na nakanani ma Keriso ina aposol vaghata. ¹⁴Weni berasi na ke taveyiyei. Seitan bade eberaberavigayagaya da tuna nakanani ma aneya kadakadarina. ¹⁵Tuna kubiine ke kona~tataghana maranai Seitan ina bigabiga ina~beravigayagaya da ti nakanani ma Bada ina bigabiga vovokaravisi. I vibero kubiine na damonai kovogha ina~viiya.

Pol ikayotata da ivokwarakwara kirakai.

¹⁶Ana~vona meyemi. Ke kona~notai da taku neghaneghaku. Ma iyi tam kuta~notai da taku nakanani na namanaki, kuti~vaghineku da ata~kayotata. ¹⁷Vona bubuna da kayotata sisiyisi aisisiyei na ke Bada gwabinai ata~viiya. Weni sisiyisi na taku mani aku kayowanai avi~neganeghasisiya. ¹⁸Ma wawaya ipeyari dobu yawasina ekivikivini

^f 11:9 Plp 4:15-18

da ekayokayotata, tuna kubiine na taku bade ana~kayotata. ¹⁹Ma tami konotai da koakova kirakai, nuwabiibiyai koivaghinei da wawaya neghaneghasi erurui kurimi. ²⁰Koivaghinei da wawayisi eberaberimi da tami na i sleiv da i kayowana peyarina koberaberi. Ti na ami sawara kudubina irapenei, iberoberowemi, ekitakitaoruwemi ma nevanevami etapitapini. ²¹Vona bubuna, ainimaya da tokai kamitamita da ke nakanani kati~bademi.

Ma wawayisi i nota ini~rewapana da aviyavisina ina~kayokayotatei na taku bade aku nota ini~rewapana da ana~kayotata. Taku aisisiya na nakanani ma wawaya neghaneghana. ²²Ekayokayotata da ti na Hibru gamona isisiya, evonavona da ti na Israel damsi, ma isisiya da ti na Abraham tupurereghina, bo? Taku bade nakanani. ²³Ti na Keriso ina bigabiga, bo? Taku bade, ma aku biga kamoni aghekuyowesi. Aisisiya nakanani ma tomowa neghaneghaku. Ma kegha da taku abiga kirakai, ma ku gabura itere kirakiiyeku, iwidi kirakiiyeku ma ku rabobo ivi~riya kirakiiyeku mara ipeyari. Weni berasi kuriku itupuwa kirakai, ke ti nakanani.^g ²⁴Jiu damsi ikwapukwapuku na mara nonowa na kaku kwapu na ivi~39.^h Mara ivi~miikovi nakanani iberai kuriku.ⁱ ²⁵Ma mara aroba wawaya iwidiku ma mara sago wakimiyai iraviku da ku rabobo ivi~riyeku. Mara aroba wakiiyai amonu ma nani kamoni mara sago kava na yegiiyai atenuma kupom da atenuma mareba.^j ²⁶Mara nonowa abababa ma mara ipeyari aku baba kamoni na nuwapoya bogii ma bogiiyai apanapanani. Gisina kava rabobo ata~panani okowa veraverusi kamoni, yapiyapi gwabisiyai, taku mani aku wawaya Jiu damsi kamosiyai ma bade kupuna damsi kamosiyai, kwanatu kamosiyai ma bade dobu makiiwapasi kamosiyai, yegiiyai ma bade Keresiyana viviberosi gwabisiyai.^k ²⁷Taku abigabiga kirakai ma vita ghamana akavakavari. Mara ipeyari ke ata~kenakena bubuna, kaku vavai kegha da vitonara ekarakariku, kaiyoku ekanakana ma kaku gara kegha da nuba evowavowiku. ²⁸Weni berasi kuriku ituputupuwa ma ku tepana mara nonowa vita ghamana akavakavari, iyamna Keresiyana kudubisi kwanatu nununai avivi~nuwapoyesi. ²⁹Wawaya sago ina~mitamita na taku bade ana~mitamitaviiviyei. Wawaya kwinana ina~ruyaghai da berabero ina~berai na taku nuwanuwaku ina~pughu kirakai.

³⁰Mikeda ana~kayotata na aviyavisina iberiku da amitamita na tuna ana~kayotatei. ³¹Ma God iakovi da taku ke ata~vivibero. Tuna na Bada Yesu ina God ma ina Mamai. Tavokavakavara nonowei. ³²Ma

^g 11:23 Apos 16:23 ^h 11:24 Vitupavira badana ina~vonakiiyaragha da wawaya kana kovogha na kana kwapu ivi~40 na rabobo kana ruva. Pol ivona da kana kwapu na ivi~39 na ivi~debei da ku rabobo ivi~riyei. ⁱ 11:24 Deut 25:3 ^j 11:25 Apos 16:22, 14:19
^k 11:26 Apos 9:23, 14:15

bade Damaskas kwanatuna kamoni, Kiivavo Aretas gaburinai, kwanatu badana ina seri wawayisi iteresi ipotapotiku da ita~patumiku.¹ ³³Ma kegha, turaturaku numa tepanai iriga ghamana ku kamona iuwaniku ma gari taraboginai ivi~yoyowiku aoru ma aonagha da anae.

Aviyavisina God ivi~debei Pol kurina.

12 ¹Aku kayotata na sisiya neghaneghasi ma ke ana~voterei. Wekarakava na bera gubagubasi ma akova makiigavugavusi Bada ivi~debei kuriku na ani~sisiyei. ²Bera sago itupuwa na karako madegha 14 ikovi na tuna ani~sisiyei. God iviitaweku aghae ku kunuma kana viaroba.^m Ma ke atakovi da kanumiku kava ighae bo tupuwiku yavata. God ina kina kava iakovi. ³⁻⁴Ma avonavona meyemi da God iviitaweku aghae ku Paradais. Namada avonemi da ke atakovi da tupuwiku ighae bo kanumiku kava, God kava iakovi. Aghae, ma nani dobunai sisiya ghamaghamasi avi~yanei. Ma sisiyisi na gavugavusi ma vovokaravisi, tuna kubiine God ke iti~vaghinei da tota wawayota tisisiyei. ⁵Ata~kayotata da nani berana itupuwa kuriku ma ke ita~biibai da taku mani ata~kawabiibii meyeku. Aviyavisina eberaberiku da amitamita na tuna kava ana~kayotatei. ⁶Kovokovoghina da ata~kayotata kirakai ma nani kamoni na ke sisiya neghaneghasi ma vonavaghata ati~sisiyei. Ma ke ana~kayotata, iyamna ke ata~kayokayowei da wawaya ini~gheghena kirakiyeyeku. Wawaya aku bera ekitakitai ma aku sisiya iyanei na tuna kava ina~kawabiibiyei.

⁷God ke ina kayowana da akova gavugavusi ma bera gubagubasi akitai na ita~beriku da ati~gheghena meyeku. Tuna kubiine nuwapoya sago ivereku, tuna nakanani ma irikavuvu tonana tupuwiku ita~vivitupakwariyanei. Weni nuwapoyina eberaberiku da nakanani ma Seitan ina bigabiga ita~widiwidiku. Ma etatarapapariku da ke ani~gheghena kirakiyeyeku. ⁸Mara aroba anipowana God kurina da weni nuwapoyina ita~viitawei. ⁹Ma kegha, ivonapoteku bo, “Aku agabiibai namada gwabimuwai na vaghina. Ma aku rewapana gwabimuwai irakata kirakai maranai tam na mitamitam.” Tuna kubiine ere nuwabiibiiku ana~kayotata da mitamitaku, da Keriso ina rewapana ina~towatepaniku. ¹⁰Ainuwabiibai da Keriso kubiine ana~vokwarakwara.

Ke ani~nuwapoyei maranai taku mitamitaku, bo wawaya iavaberoweku ma itupaketowaneku, bo aku yawasa ipiropiro, iyamna aku rewapana ina~gisi na Keriso ina rewapana gwabikuwai ina~rakata.

Pol Korint damsi inuwapoyesi.

¹¹Tami ami beriyai da aisisiya nakanani ma neghaneghaku. Tami kota~kawabiibiyeu ma ke kota~berai kubiine na taku mani akawabiibii

¹ 11:32-33 Apos 9:23-25 ^m 12:2 Jiu damsi enotanotai da kunumai gwara ivi~aroba ivi~kiitatanei ma kana viaroba na tepana vaghata. Ma nani dobunai God ina vikiivavo gawarina tepanai emakamakai.

meyeku. Namanaki da kokitaoruweku, taku na ami aposol viviberosi aghekuyowesi. ¹²Ma God ina rewapanai da taku bera ghamaghamasi ma notakavakavasi kamomiyai aberai. Aku biga kamonai na aku nota ivi~rewapana ma amiirikikina da ku damona. Nani berasi ivi~matakira da taku na aposol vaghata. ¹³Ikikava aku biga aberai kwanatu nununai na nakanani gwabimiyai abiga. Ma bera sago kava gwabimiyai ke ata~berai na weni, ke meyani ati~nowi da mane kota~vereku, iyamna ke ata~kayokayowei da vita ata~veremi. Mikeda konotanotai da tuna na berabero na ainowi kurimi da kota~notatawei.

¹⁴Wekarakava na mara kana viaroba avovunagha da ana~numataya kurimi ma ke ata~kayokayowei da vita ana~veremi. Ke ami mura ata~kayokayowei, tami akayokayowemi, iyamna ededa yoghoyogho ke i maduwa da i mamai ina~koyaghisi ma maduwa da mamai ededa yoghoyogho ina~koyaghisi. Ma kanuma ina ku nevanewa taku na ami mamai. ¹⁵Ana~numataya kurimi ma nuwabiibiyai aku mura ma aku yawasa ana~verena da ani~vitemi. Namanaki ami nuwaviina kuriku igisi. Taku aku nuwaviina kurimi irakata.

¹⁶Ma tami viya koakovi da ke sago vita ata~veremi. Ma wawaya viya ina~vonemi da avivi~beroberowemi na aku vibero kovi~tumaghanei da aku ku poko kokona. ¹⁷Ma ikikava avi~beroberowemi? Yonayona avonatawesi kurimi na ti ivi~beroberowemi da ami verena iyuna ma nani manena na aku biibiina kubiine bo? Kegha taweyana. ¹⁸Ma Taitos avonatawei kurimi, varesita sago yavata. Ma nani kamonai ke vita ita~veremi, ke iti~beroberowemi da mura gwabimiyai ita~yuna. Tuna ma taku na akii nota sago ma akii biga sago.

¹⁹Weni marana gurigurina aviyavisina kaisisiyei na ke kona~notai da nakanani ma kakii papara kata~vowavowai. Tokai na Keriso ina bigabiga ma God ku matana vonavaghata kaisisiyei. Turaturakai, tami nuwanuwakai, tuna kubiine aviyavisina peyarina kaberaberai na ke tokai kubiikai ma tami kubiimi da kati~vitemi da koti~rewapana. ²⁰Ayabuyabumana da maranai ana~pisi na patana da vikawapata, nuwakapi, nuwapughu, vimakiiberowana, viavabero, viyanuwe, kayotata ma nota piropiro kamomiyai ana~panani. Ayabuyabumana da kurimi ana~nekiibau ma ami bera ana~kitai na ke ani~nuwabiibiyai ma tami bade kona~kitiku na aku bera ke koni~nuwabiibiyai. ²¹Ayabuyabumana da berana sago rorova itupuwa na bade ina~tupuwame da God ku matana aninimaya kirakai. Ana~tou, iyamna ana~panani da nani wawayisi rorova berabero iberabera na ke ita~voterei, patana da eberabera. Rorova ivivi~pekana wapawapa, turaturasi kakawasi iututunebosi ma bade tupuwa ina kayowana dowadowasi iberabera. Ani~nuwapoya kirakai iyamna nani wawayisi i berabero ke itinimayei da ita~miirikupukuputei.

Pol ina vonaviakova turina ma vikiikiwa.

13 ¹Weni tuna na mara kana viaroba ana~numataya tami kurimi.
Ma giruma katamana ivona bo,

“Vitupavira kamona i kunona na wawaya ruwa bo aroba ini~mamatara da wawaya sago berona iberai ma muriyai da vitupavira badana ina~vonakiiyaragha da kovogha ina~verei.”ⁿ ²Aku numataya viruwina Korint dami kurimi na nani kamona i sisiya sago avonemi, ma wekarakava taku nani dobunai kegha na bade ana~vona meyemi. Tami iyavo kava rorova beraberu koberaberai ma bade iyavo kava wekarakava beraberu koberaberai na ata~vonemi da ana~vovirame na ke ani~kamyuyuwemi. ³Ami kayowana da Keriso ina rewapana gwabikuwai ani~debei kurimi bo? Vaghina, ana~berai da damina kona~viya. Ma kona~kitai da taku Keriso ina rewapanai aisisiya. Keriso na ke mitamitana, ma maranai kamomiyai idagudagu na idebei da tuna ina rewapana irakata kirakai. ⁴Namanaki da ere mitamitana korosiyai irabobo ma karako na tuna yawayawana, God ina rewapana tepanai emakamakai. Ma ikikava Keriso korosiyai imitamita na tokai bade nakanani kamitamita. Ma kegha da akii yawasa kamona i na Keriso tepanai kamakamakai da God ina rewapanai kabigabiga kubiimi.

⁵Kovi~nuwanotanota kiimatana da ami vitumaghana na vitumaghana vaghata bo kegha.

Nuwanuwami kovi~tete kamowi. Yesu Keriso nuwanuwami kamona i emakamakai bo kegha? Ma mikeda kegha na tami kosiwana. ⁶Ma tokai na vaghina, ke kata~siwana. Ma kakayokayowei da tami konakova bubuni da Keriso gwabikiiyai. ⁷Ma mikeda wawaya ina~notai da akii biga kamomiyai ke kata~bera bubuni na ke kata~vivanuwapoyei. Ke kakii vava kubiine ma tami ami biibiina kubiine kaniponipowana God kurina da ke sago beraberu kona~berai, bera biibiisi kava. ⁸Ma tokai na vonavaghata kava kubiine kabigabiga, ma ke kovokovoghina da vonavaghata kani~ghaviyei. ⁹Kainuwabiibai maranai tokai kamitamita ma tami na kovi~rewapana. Ma kaniponipowana da beraberu kona~votere tuwanonowi da yawasa maninai kava kona~makai. ¹⁰Bada ina rewapana ivereku da tami vivitemi kubiine, ke ita~vereku da ata~kiiviberomi. Tuna kubiine aku giruma kamona i ayeghayeghimi maranai taku ke gwabimiyai, iyamna ana~nekiibau na ke ata~kayokayowei da ina rewapanai ata~yeghimi ma kovogha ata~veremi.

¹¹Vaghina, varevaresiku, avovoteremi. Kovi~paparana da ami yawasa koni~maninini. Aku sisiya peyarina kovi~yana bogai. Kovi~nuwasago

ⁿ 13:1 Deut 17:6, 19:15

ma nuwanubiiyai komakai. Ma God gwabimiyai ina~makii nonowa. Tuna ina nuwaviina ma ina nuwanuba irakata.

¹²Kovi~kiikiiwavivirana Bada avanai.

Ma Keresiyana varevaresita weni dobunai ikiikiiwemi.

¹³Bada Yesu Keriso ina agabiibai ma God ina nuwaviina ma Kanuma Vovokaravina ina vinuwasago gwabimiyai ina~makai.